

Nr 12.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1954/55 under tolfte huvudtiteln, avseende anslagen inom civildepartementets verksamhetsområde.

(5:e avd.)

Civildepartementet.

1:o) **Civildepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 under tolfte huvudtiteln (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 4 januari 1954) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga av departementschefen förordad ändring i personalförteckningen för civildepartementet, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för civildepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Civildepartementet: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 570 500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 566 000 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innebär

att anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till avlöningar till icke-ordinarie personal uppräknas med resp. 1 300 och 1 600 kronor;

att posten till rörligt tillägg uppräknas med 1 600 kronor;

samt att tjänster såsom kontorsbiträde i Ca 8 inrättas för två befattningshavare, av vilka en uppehåller högre extra ordinarie tjänst, vilket föranleder en omföring av 5 100 kronor mellan förstnämnda båda anslagsposter.

Anslaget föreslås alltså för nästa budgetår skola uppföras med (566 000 + 1 300 + 1 600 + 1 600 =) 570 500 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för civildepartementet uppföra ytterligare två kontorsbiträdestjänster i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för civildepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	31 500
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	224 200
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	129 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	185 600

Summa kronor 570 500;

c) till *Civildepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 570 500 kronor.

2:o) *Civildepartementet*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2), vilket innebär en anslagsökning med 4 000 kronor — fördelad med 1 000 kronor till reseersättningar och 3 000 kronor till bränsle, lyse och vatten — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Civildepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 44 000 kronor.

Vissa myndigheter.

3:o) *Statens lönenämnd*: *Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 3), vilket innebär en anslagsökning med 3 000 kronor orsakad av automatiska utgiftsförändringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens lönenämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	18 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	63 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	51 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	36 400

Summa kronor 169 000;

b) till *Statens lönenämnd*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 169 000 kronor.

4:o) **Statens lönenämnd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 4), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens lönenämnd: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

5:o) **Statens avtalsnämnd: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 4 och 5), vilket innebär en anslagsökning med 1 600 kronor föranledd av automatiska kostnadsstegringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens avtalsnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	26 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	16 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	93 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	54 800

Summa kronor 191 200

Särskilda uppbördsmedel.

Ersättning för biträde åt statsägda bolag 5 000

Nettoutgift kronor 186 200;

b) till *Statens avtalsnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 186 200 kronor.

6:o) **Statens avtalsnämnd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 5 och 6), vilket innebär en anslagsminskning med 900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens avtalsnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 25 100 kronor.

7:o) **Statens pensionsanstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 7, s. 6—19) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga av departementschefen förordade ändringar i personalförteckningen för statens pensionsanstalt, dels godkänna av departementschefen förordad av-

löningsstat för pensionsanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55, dels ock till Statens pensionsanstalt: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 767 200 kronor.

Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 694 000 kronor.

I propositionen erinras om att statens pensionsanstalt f. n. är organiserad med en försäkrings-, en pensionerings- och en kameralavdelning.

Departementschefen har — efter att ha framhållit att pensionsanstalten f. n. befinner sig i den situationen att det ej är möjligt att betjäna de av pensioneringen berörda huvudmännen och befattningshavarna i den omfattning och med den skyndsamhet som bör ifrågakomma — ansett det nödvändigt att anstaltens organisation i viss utsträckning omprövas och förstärkes utan att resultatet av 1951 års pensionsutrednings arbete avvaktas. För egen del har departementschefen förordat ett av statens organisationsnämnd framlagt alternativt förslag, enligt vilket vissa rationaliseringar skulle företagas inom ramen för nuvarande organisation. I enlighet härmed skulle pensionsanstalten organiseras med en försäkrings-, en pensionerings- och en kameralsektion. Sektionerna är ämnade att motsvara de nuvarande avdelningarna. Någon omfördelning av arbetsuppgifterna avses icke men bör framdeles kunna ifrågakomma, om förhållandena därtill skulle giva anledning. Beträffande förslagets närmare detaljer får utskottet hänvisa till propositionen, s. 15—18. Den sammanlagda anslagsökningen beräknas till 73 200 kronor.

Utskottet. Det föreliggande förslaget till provisorisk förstärkning av statens pensionsanstalts personalorganisation synes utskottet i stort sett väl avvägt. Endast på en punkt har utskottet funnit sig böra förordat en jämkning i detsamma, nämligen såvitt angår löneställningen för chefen för den nya pensioneringssektionen. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle den nuvarande innehavaren av tjänsten placeras såsom byrådirektör i lönegrad Ce 33. I sitt utlåtande nr 13 föreslår utskottet placering i Ce 31.

Den vid ett bifall till vad utskottet sålunda förordat uppkommande utgiftsförändringen är inte av den storleksordning, att den behöver påverka beräkningen av anslaget.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens pensionsanstalt uppföra en tjänst som byrådirektör i lönegrad Ce 33, en tjänst som byrådirektör i lönegrad Ce 31, två tjänster som förste byråsekreterare i Ce 29, två tjänster som förste byråsekreterare i Ce 27 samt tre tjänster som kontorsbiträde i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens pensionsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1954/55:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	137 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	8 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	356 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	265 100

Summa kronor 767 200;

c) till *Statens pensionsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 767 200 kronor.

8:o) **Statens pensionsanstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 19 och 20), vilket innebär en anslagsökning med 1 000 kronor för bestridande av reseersättningar, hemställer utskottet,
att riksdagen må till *Statens pensionsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 107 900 kronor.

Statliga pensionsväsendet.

9:o) **Gemensamma anslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 17 och 18, s. 25 och 26) hemställer utskottet,
att riksdagen må för budgetåret 1954/55 anvisa
a) till *Understöd i vissa fall åt f. d. anställningshavare vid lotsverket m. fl.* ett anslag av 15 000 kronor;
b) till *Diverse pensioner och understöd m. m.* ett förslagsanslag av 4 550 000 kronor.

Statsunderstödda pensionsväsendet.

10:o) **Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 26 och 27) hemställer utskottet,
att riksdagen må till *Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 84 000 000 kronor.

11:o) **Statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga extra provinsialläkare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 27) hemställer utskottet,
att riksdagen må till *Statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga extra provinsialläkare* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

12:o) **Bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 27) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt* för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 1 600 000 kronor.

Allmänna indragningsstaten.

13:o) **Avlöningar till personal å indragningsstat m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 28) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avlöningar till personal å indragningsstat m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kronor.

Diverse.

14:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 23 och 24, s. 28 och 29) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1954/55 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 121 000 kronor;

b) till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* ett reservationsanslag av 475 000 kronor.

15:o) **Särskilda undersökningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 25, s. 29 och 30) föreslagit riksdagen att till Särskilda undersökningar för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor. Särskilt anslag med denna rubrik finnes icke upptaget i gällande riksstat.

Departementschefen har anfört:

»I fråga om tjänstemän är den personalredovisning, som för närvarande förekommer inom statsförvaltningen, i flera hänseenden bristfällig. Visserligen utarbetas inom riksräkenskapsverket viss statistik över i statens tjänst anställd personal. Denna statistik, vilken tillkommit som ett komplement till den inom ämbetsverket upprättade finansstatistiken, har dock icke varit avsedd att utgöra en fullständig personal- och löneredovisning. Ej heller i fråga om de totala personalkostnaderna finnes någon egentlig redovisning.

Vissa överslagsberäkningar utföres dock över det statliga lönekontots storlek.

Av olika skäl synes det nödvändigt att erhålla en bättre överblick över personalförhållandena och personalkostnaderna inom statsförvaltningen. I vissa hänseenden har nyligen gjorts eller pågår särskilda undersökningar. Sålunda införskaffade civildepartementet i september 1952 uppgifter för vissa undersökningar av lönestatistisk karaktär. Vidare utfördes också inom civildepartementet under våren och sommaren 1953 vissa undersökningar i fråga om pensionskostnadernas förändring för utredningen rörande automatiska utgiftsändringar inom statens verksamhet. 1953 års sjuklönesak-kunniga utför vissa undersökningar rörande sjuklönekostnaderna.

Till följd av att en fullständig personalstatistik saknas blir dylika undersökningar tidsödande och dyrbara och förlorar snabbt i aktualitet. Jag vill i detta sammanhang även erinra om att det för lösandet av de arbetsuppgifter, som åvilar 1951 års pensionsutredning, torde bli erforderligt att göra ingående beräkningar över statens pensionsåtaganden. En personalredovisning, som möjliggör dylika beräkningar, torde dock i det väsentliga för närvarande saknas.

Nya redovisningssystem rörande tjänstemännen synes således böra övervägas. Vissa av de nuvarande redovisningarna kan därvid slopas.

Inom civildepartementet har utarbetats ett preliminärt förslag till ändrad personalstatistik. Jag är emellertid icke beredd att nu taga ställning till detta förslag utan har för avsikt att utverka bemyndigande att tillkalla en utredningsman för att närmare undersöka hur personalredovisningen bör utformas och hur arbetet därmed lämpligen bör organiseras. Med hänsyn till angelägenheten av att nya metoder snarast skall kunna prövas, bl. a. med tanke på 1951 års pensionsutrednings arbetsuppgifter, anser jag mig dock böra förorda, att medel redan nu åskas av riksdagen för ändamålet. En ny personalredovisning skulle då kunna på försök komma till stånd under loppet av budgetåret 1954/55. Med utgångspunkt härifrån uppskattar jag kostnaden för angivna budgetår till i runt tal 40 000 kronor.

Då arbetet med personalstatistiken i avvaktan på närmare erfarenheter bör givas försökskaraktär, synes för ändamålet ett särskilt anslag böra uppföras under tolfte huvudtiteln. Anslaget torde lämpligen böra upptagas såsom reservationsanslag med benämningen Särskilda undersökningar. Det bör efter den utredning, jag i det föregående förutsatt, få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare besluta om anslagets disponerande.»

Utskottet tillstyrker att, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, för ifrågavarande ändamål under tolfte huvudtiteln uppföres ett särskilt anslag av reservationsanslags karaktär. Mot den i propositionen gjorda anslagsberäkningen har utskottet inte funnit anledning till erinran. Utskottet hemställer därför, att riksdagen må till *Särskilda undersökningar* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

16:o) **Kostnader för vissa förhandlingar m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 26, s. 30 och 31) föreslagit riksdagen att till Kostnader för vissa förhandlingar m. m. för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat såsom reservationsanslag uppfört med 20 000 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle till förevarande anslag överföras kostnaderna för statens bostadsnämnds, dyrortsnämndens och statens befordringsnämnds verksamhet, vilka kostnader f. n. bestrides från anslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Förevarande anslag, som nu är uppfört som reservationsanslag, skulle i anslutning härtill upptagas som förslagsanslag samt bestämmas till 35 000 kronor.

Utskottet, som finner sig böra tillstyrka vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, hemställer,

att riksdagen må till *Kostnader för vissa förhandlingar m. m.* för budgetåret 1954/55 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

17:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 31), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

Uppskjutna frågor.

18:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 9: Pensioner åt f. d. befattningshavare i statens tjänst;
 punkten 10: Pensioner åt personal i försvarsväsendets reserver;
 punkten 11: Pensioner enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare m. m.;

punkten 12: Pensioner åt viss arbetarpersonal i statens tjänst;
 punkten 13: Vadstena krigsmanshuskassa;
 punkten 14: Pensionering av viss flottans gemenskap;
 punkten 15: Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst;

punkten 16: Pensioner åt efterlevande till arbetare i statens tjänst;
 vilket utskottet härmed får för riksdagen
 anmäla.

Stockholm den 19 februari 1954.

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlon, Iwar Anderson, Näsgård, Leander, Gillström, fröken Andersson, herrar Gustaf Andersson, Sundelin, Einar Persson, Boman, Erik Svedberg, Elfving och Bengtson; samt

från andra kammaren: herrar Ward, Malmborg i Skövde, Andersson i Malmö, Lindholm, Eriksson i Sandby, Svensson i Ljungskile, Åkerström, Hoppe, Johansson i Mysinge, Petterson i Degerfors, Kyling, Wedén, Onsjö, Birke och fröken Ager.